

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	11
Administracja publiczna na tle ewolucji instytucji państwa w XX i XXI wieku (Joachim Osipiński)	15
Wstęp	15
1. Instytucja państwa w świetle procesów globalizacji i integracji	17
1.1. Historyczna istota państwa	17
1.2. Ewolucja instytucji państwa i jej dynamika	19
1.3. Modele państw współczesnych i ich istota	23
2. Państwo współczesne a zakres i formy jego aktywności	26
3. Wzrost znaczenia administracji publicznej we współczesnych państwach	34
3.1. Przyczyny wzrostu znaczenia administracji publicznej	34
3.2. Prawne uwarunkowania aktywności administracji samorządowej w Polsce	40
3.3. Istota oddziaływań administracji samorządowej na systemy gospodarki regionalnej i lokalnej	48
4. Administracja samorządowa w relacjach z systemem gospodarki regionalnej i lokalnej – wyzwania i problemy	58
5. Państwo i administracja publiczna w warunkach kryzysu ekonomicznego	61
5.1. Kryzys ekonomiczny a państwo – wprowadzenie	61
5.2. Postrzegane wymiary ograniczania znaczenia państwa i ich charakterystyka	63
5.3. Rola państwa w przededniu kryzysu ekonomicznego i w jego pierwszej fazie	69
5.4. Zmiany w istocie i zakresie aktywności państwa w warunkach kryzysu ekonomicznego	74
Wnioski	80
Pozycja ustrojowa organów administracji publicznej w Konstytucji RP – kierunki zmian (Jerzy Oniszczyk)	83
Wstęp	83

1. Pojęcie administracji. Typowe cechy administracji	86
2. Wielopostaciowość administracji	90
3. Rozumienie i zakres administracji publicznej według Konstytucji RP	91
3.1. Pojęcie administracji publicznej	91
3.2. Struktura i zakres działania administracji publicznej	93
4. Konstytucyjne zasady ustroju administracji publicznej	95
5. Zasada ogólna demokratycznego państwa prawnego. Szczegółowe zasady państwa prawnego	97
6. Zasada legalności	104
7. Zasada podziału władzy – władza wykonawcza	106
7.1. Rozumienie zasady podziału władzy. Wyróżnienie władzy wykonawczej w Konstytucji RP	106
7.2. Relacja między władzą wykonawczą i innymi władzami	108
8. Zasada decentralizacji władzy publicznej i samorządu terytorialnego	109
9. Zakres właściwości i stosunki między organami władzy wykonawczej	111
9.1. Uwagi ogólne	111
9.2. Prezydent RP	111
9.3. Rada Ministrów i administracja rządowa. Prezes Rady Ministrów, minister, wojewoda	113
9.3.1. Prowadzenie polityki przez Radę Ministrów	113
9.3.2. Prezes Rady Ministrów, minister, wojewoda	115
10. Administracja rządowa i samorządowa (zasada udziału samorządu w sprawowaniu władzy publicznej)	117
11. Administracja międzynarodowa i ponadnarodowa. Znaczenie procesu integracji europejskiej w obszarze administracji publicznej	120
11.1. Rola administracji międzynarodowej i ponadnarodowej	120
11.2. Wpływ integracji europejskiej na administrację krajową	123
11.3. Wpływ integracji europejskiej na rozumienie roli ustrojowej Prezydenta RP	123
12. Globalizacja w obszarze administracji publicznej. Regulacyjna i ochronna funkcja administracji przed następstwami globalizacji	126
Wnioski	127
Prawo jednostki do dobrej administracji publicznej (Jerzy Oniszczyk)	129
1. Administracja i niepodleganie jednostki niczyjemu panowaniu	129
2. Sens ukształtowania prawa administracyjnego i „żelazna klatka biurokracji”	131

3. Państwowe, międzynarodowe i ponadnarodowe zainteresowanie dobrą administracją	133
4. Europejskie podejście do prawa do dobrej administracji (ujęcie prawa Rady Europy i Wspólnot Europejskich)	134
5. Dobra administracja w Konstytucji RP	142
6. Powiązanie prawa do dobrej legislatywy, sądu i administracji	145
Wnioski – prawo do dobrej administracji i nowy model zarządzania	146
Funkcja właścicielska administracji publicznej (Izabela Zawislińska)	149
Wstęp	149
1. Składniki majątku Skarbu Państwa w Polsce	150
2. Podmioty dysponujące mieniem Skarbu Państwa	161
3. Pojęcie i cele nadzoru właścicielskiego	165
4. Zasady nadzoru właścicielskiego	171
Wnioski	188
Nowoczesny model <i>policy making</i> w jednostkach administracji publicznej (Marcin Sakowicz)	191
Wstęp	191
1. Polityka publiczna a <i>policy making</i>	192
2. Środowisko tworzenia polityki publicznej	199
3. Cykl działań publicznych (<i>policy making cycle</i>)	201
3.1. Określenie problemu	203
3.2. Formułowanie polityki (możliwych rozwiązań)	205
3.3. Wybór rozwiązania (opcji)	205
3.4. Kształtowanie polityki	206
3.5. Implementacja i monitoring	208
3.6. Ewaluacja	209
4. Wyzwanie pierwsze – rządzenie interaktywne	210
5. Wyzwanie drugie – współpraca międzysektorowa	215
Wnioski	224
Administracja publiczna jako organizacja ucząca się (Andrzej Pawluczuk)	227
Wstęp	227
1. Koncepcja organizacji uczącej się	229

2. Doświadczenie Kanady we wdrażaniu koncepcji organizacji uczących się do sektora usług publicznych	245
3. Organizacja ucząca się w świetle badań Urzędu Miasta Rauma	250
4. Perspektywa wdrożenia do polskiej administracji koncepcji administracji uczącej się	254
Wnioski	264
 Zastosowanie nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w rządzeniu i zarządzaniu administracją publiczną (Marcin Sakowicz)	
Wstęp	267
1. E-urząd i elektroniczne świadczenie usług publicznych	270
2. E-demokracja – narzędzie odnowy demokracji	276
3. Ocena stopnia rozwoju <i>e-government</i> w UE i w Polsce	283
4. Koszty i korzyści zastosowania ICT w jednostkach administracji publicznej	293
5. Przykłady <i>e-government</i> na świecie	298
Wnioski	302
 Doskonalenie procedur administracyjnych jako wyzwanie dla administracji (Maksymilian Cherka)	
Wstęp	307
1. Doskonalenie ogólnego postępowania administracyjnego. Kodeks postępowania administracyjnego i jego zmiany	310
1.1. Obowiązujące standardy regulacji proceduralnych – zasady ogólne Kodeksu postępowania administracyjnego	310
1.2. Nowelizacja Kodeksu postępowania administracyjnego	311
1.3. Wstępna ocena wprowadzonych zmian	320
2. Procedury administracyjne w świetle zjawiska europeizacji administracji	321
2.1. Kodeks Dobrej Administracji	321
2.2. Dekonstrukcja standardów krajowych poprzez proces implementacji	323
3. Postępowanie administracyjne a procedury kontrolne	325
4. Procedury administracyjne a niewładcze (cywilistyczne) formy działania administracji	327
5. Procedury administracyjne w wielopodmiotowym (zdecentralizowanym) układzie administracji publicznej	329
5.1. Postępowanie przed organami samorządów zawodowych	329
5.2. Postępowanie przed podmiotami typu fundacyjnego	332
Wnioski	334

Rola Sejmu i Senatu w tworzeniu efektywnego systemu wyborczego a funkcjonalna sprawność administracji samorządowej

w III RP (Bogusław Pytlik)	335
Wstęp	335
1. Prawo wyborcze do rad gmin w latach 1990–1997	337
1.1. Ordynacja wyborcza do rad gmin z dnia 8 marca 1990 r.	337
1.2. Prace nad projektem ordynacji wyborczej do rad gmin w Sejmie II kadencji w 1994 r.	340
1.3. Prace nad projektem nowej ordynacji wyborczej do rad gmin oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w Sejmie II kadencji w 1997 r.	346
2. Zmiany w prawie wyborczym do organów samorządu terytorialnego w 1998 r.	348
2.1. Nowelizacje ordynacji wyborczej do rad gmin z 8 marca 1990 r. w Sejmie III kadencji w 1998 r.	348
2.2. Prace parlamentarne nad ordynacją wyborczą do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw w Sejmie III kadencji w 1998 r.	352
2.3. Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw z dnia 16 lipca 1998 r.	355
2.4. Nowelizacja ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw w Sejmie III kadencji	359
3. Prawo wyborcze do organów samorządu terytorialnego w latach 2001–2005	361
3.1. Nowelizacja ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw w Sejmie IV kadencji w latach 2001–2002	361
3.1.1. Projekt ustawy autorstwa Sojuszu Lewicy Demokratycznej	361
3.1.2. Komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz o zmianie niektórych ustaw	365
3.2. Prace nad ustawą o bezpośrednich wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w Sejmie IV kadencji	370
3.2.1. Projekt ustawy o bezpośrednim wyborze wójta gminy autorstwa Sojuszu Lewicy Demokratycznej	370
3.2.2. Projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw autorstwa Platformy Obywatelskiej	372
3.2.3. Prace nad jednolitym projektem ustawy o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta	376
3.3. Ustawa o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta z dnia 20 czerwca 2002 r. wraz z późniejszymi zmianami	379

3.4. Dostosowanie ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw do prawa Unii Europejskiej w Sejmie IV kadencji w latach 2003–2004	383
4. Zmiany w prawie wyborczym do organów samorządu terytorialnego w latach 2005–2010	388
4.1. Poselski projekt nowelizacji ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw w Sejmie V kadencji	388
4.2. Rządowy projekt nowelizacji ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw w Sejmie V kadencji	390
4.3. Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, powiatów i sejmików województw oraz ustawy o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta w Sejmie V kadencji	395
4.4. Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw w Sejmie VI kadencji	398
4.5. Senacki projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw w Sejmie VI kadencji. Dalsze dostosowywanie prawa wyborczego do prawa Unii Europejskiej	401
4.6. Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz ustawy o bezpośrednim, wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta w Sejmie VI kadencji	403
Wnioski	405
 Modernizacja i rozwój administracji samorządowej w państwach skandynawskich (Joachim Osiński)	
Wstęp	411
1. Historyczne i geograficzne uwarunkowania statusu skandynawskiego samorządu terytorialnego	413
2. Konstytucje państw skandynawskich a modernizacja aksjologii samorządu terytorialnego	418
3. Status administracji samorządowej a możliwość oddziaływania na gospodarkę regionalną i lokalną – kreowanie przedsiębiorczości	422
4. Problem konsolidacji jednostek samorządu terytorialnego	428
5. Nowoczesne zarządzanie a organy administracji samorządowej	438
Wnioski	442
 Bibliografia	 445